

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/256/2021
Identifikačné číslo spisu: 1119200788
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1119200788.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holiča v spore žalobcu: K. T. O. M., narodený XX.XX.XXXX, bytom I. XX, K., zastúpeného Advokátskou kanceláriou ŠČURY, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 2618, Čadca, pracovisko Za kasárňou 1, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej vydaním nezákonného rozhodnutia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou č. 958646/1-2008 zo 7. júla 2008, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16C/3/2019, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Co/40/2021-183 z 30. apríla 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, uznesením č. k. 7Co/40/2021-183 z 30. apríla 2021 podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku odmietol odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 16C/3/2019-163 zo 16. decembra 2020, ktorým súd prvej inštancie zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu č. k. 16C/3/2019-163 zo 4. mája 2020 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je prípustné, nakoľko nenapáda žiadne z uznesení taxatívne uvedených v § 357 Civilného sporového poriadku, voči ktorým zákon pripúšťa podanie odvolania.

2. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie a navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, keď porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že súd prvej inštancie si vo vzťahu k žalobcovi nesplnil poučovaciu povinnosť podľa § 160 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, v dôsledku čoho mu odňal možnosť konať pred súdom. Odvolací súd pochybil, keď na túto vadu neprihliadol z úradnej povinnosti.

3. Uviedol, že predmetom žalobného návrhu je náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej vydaním nezákonného rozhodnutia v súvislosti s uložením disciplinárneho trestu v konaní číslo 958646/1-2008. Súd prvej inštancie zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu žalobcom, poukazujúc na to, že žalobcom predložené rozhodnutie Centra právnej pomoci sa netýkalo prejednávanej veci, ale konania o náhradu škody z dôvodu priet'ahov v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 14S/35/2010. Žalobca súhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že ním predložené rozhodnutie neodôvodňovalo priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v prejednávanej veci, avšak považuje takýto prístup súdu za príliš formalistický, obzvlášť ak následne (ešte v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o zastavení konania) mu bol rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. KaBA/16698/2020, ČRZ: 76427/2020 z 3. júla 2020 priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci, ktorá je predmetom tohto konania.

4. Žalobca zdôraznil, že jednu skutočnosť nemožno v tej istej veci vykladať protichodne, podľa toho, ako sa to práve hodí. Poukázal na to, že aj predložené plnomocenstvo na zastupovanie v konaní (16C/3/2019) je v zmysle jeho textu plnomocenstvom na zastupovanie v právnej veci o náhradu škody z dôvodu priet'ahov v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14S/35/2010. Ak súd prvej inštancie pri zastavení konania konštatoval, že žalobca nepredložil relevantné rozhodnutie Centra právnej pomoci a v konaní nepreukázal oslobodenie od súdnych poplatkov, tak zároveň musel súd prvej inštancie zistiť, že žalobca nie je v konaní riadne zastúpený, nakoľko žalobcom predložené plnomocenstvo sa po vecnej stránke týka iného predmetu konania. Mal teda žalobcu bezodkladne vyzvať na odstránenie zisteného nesúladu. Súd prvej inštancie tak však neučinil a naďalej pokračoval v konaní s nerelevantným právnym zástupcom. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie mu neposkytol poučenie podľa § 160 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, v dôsledku čoho mu odňal možnosť konať pred súdom.

5. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadřila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku), bez nariadenia pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné.

7. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

8. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia je potrebné rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné pojednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Nesprávnym procesným postupom je taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane

realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces.

10. Aj vo vzťahu k § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (tak, ako v prípade ďalších vád zmätočnosti uvedených v § 420 Civilného sporového poriadku) platí, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil namietanej vady zmätočnosti; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/8/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/73/2017).

11. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že dovolacie námietky žalobcu sú neopodstatnené a v postupe odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie nezistil žalobcom namietané vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť žalobcu na jeho procesných právach a založiť tak prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

12. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie mal zistiť, že žalobca nie je v konaní riadne zastúpený, pretože plnomocenstvo, ktoré žalobca v konaní predložil, sa týkalo iného predmetu sporu. Súd prvej inštancie ho mal bezodkladne vyzvať na odstránenie zisteného nesúladu a tiež mu mal poskytnúť poučenie v súlade s § 160 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (o práve zvoliť si advokáta a obrátiť sa na Centrum právnej pomoci).

13. Z predloženého spisu dovolací súd zistil, že podanou žalobou sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej vydaním nezákonného rozhodnutia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou číslo 958646/1-2008 zo 7. júla 2008. K žalobe pripojil rozhodnutie Centra právnej pomoci sp. zn. 12443/2016-KaBA, ČRZ: 74663/2016 z 15. novembra 2016, ktorým mu bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a určená advokátska kancelária Jarabica s.r.o. na jeho zastupovanie v právnej veci náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu prietahov v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14S/35/2010. K žalobe tiež žalobca pripojil plnomocenstvo z 28. apríla 2017, ktorým splnomocňoval advokátsku kanceláriu Jarabica s.r.o. na zastupovanie v právnej veci náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. z dôvodu prietahov v konaní vedenom na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14S/35/2010.

14. Keďže predložené plnomocenstvo nebolo udelené na zastupovanie v prejednávanej veci a rovnako tiež predložené rozhodnutie Centra právnej pomoci sa netýkalo poskytnutia právnej pomoci v prejednávanej veci, súd prvej inštancie výzvou z 26. februára 2019 vyzval žalobcu prostredníctvom právneho zástupcu na predloženie riadneho plnomocenstva udeleného na zastupovanie v prejednávanej veci a na predloženie relevantného rozhodnutia Centra právnej pomoci o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci žalobcovi. Na základe tejto výzvy právny zástupca žalobcu (advokátska kancelária Jarabica, s.r.o.) podaním doručeným súdu 25. marca 2019 predložil súdu plnomocenstvo zo 7. januára 2019, ktoré mu žalobca udelil na zastupovanie v právnej veci náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. spôsobenej vydaním nezákonného rozhodnutia číslo 958646/1-2008 zo 7. júla 2008.

15. Vzhľadom na uvedené považuje dovolací súd námietku žalobcu o nesplnení poučovacej povinnosti súdom prvej inštancie o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci za nedôvodnú. Plnomocenstvo zo 7. júla 2008, ktoré bolo na základe výzvy súdu prvej inštancie v konaní predložené (založené v spise na č. 1. 118), je nepochybne plnomocenstvom udeleným žalobcom na jeho zastupovanie v prejednávanej veci, nakoľko predmet právnej veci vymedzenej v tomto plnomocenstve je totožný s predmetom konania vymedzeným žalobcom v podanej žalobe. V zmysle § 160 ods. 3 písm. b) Civilného sporového poriadku súd nemá povinnosť poskytovať stranám poučenia o ich procesných právach a povinnostiach podľa odsekov 1 a 2, ak je strana v konaní zastúpená advokátom. Zo spisu je bez všetkých pochybností preukázané, že žalobca bol v konaní právne zastúpený advokátskou kanceláriou Jarabica s.r.o., preto v konaní pred súdom prvej inštancie nemohlo dôjsť k vade namietanej

žalobcom v dovolaní, teda k porušeniu poučovacej povinnosti súdu.

16. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu podané proti uzneseniu odvolacieho súdu odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.